

בואדי

למה אשכנזי הוציא את ראשו מתוך המים, קרא לעבר האנשים ש' הצטופפו על חוף האגם הקטן בואדי: "בצאתי אותם!" הוא צלל מייד בחזרה, העלה כעבור שניות אחדות גופת נער צעיר. כעבור שלוש דקות חילץ מתוך ה' בוך הדביק של קרקע האגם גופה נעית שנייה. רק אז יצא אשכנזי, לבוש גופיה ומכנסי גומי בלתי-חדירים, מתוך המים. כאשר העיף מבט בשתי הגחיות — נפל מתעלף.

★ ★ ★

"אני שוקע"

ארבע עשרה שעות קודם לכן, בי אשעות אחר-הצהריים של יום חמישי,

יד ביד

נשמרים כבאי רמלה, פתח-תקווה, בני-ברק ותל-אביב שלא ליפול לתוך הבוץ הדביק של קרקעית האגם הקטן, כשהסמל האחראי מגשש בעזרת מוט ארוך, מנסה למצוא את הגחיות על הקרקעית שכבר נחשפה ממיים.

המציל התעלף

לאחר שהוציא את שתי הגחיות, יצא אשכנזי לחוף, העיף מבט בשתי הגופות הקטנות והקרות — ונפל מתעלף על הקרקע.

נשלח שלמה אשכנזי, כשהוא לבוש במכנסי גומי בלתי חדירים וקשר בחבל, כדי שלא ישקע גם הוא. מדי פעם ביקש אשכנזי קוויאק, לחימום גופו.

אל הבוץ

יצאו מבית-הספר ארבעה ילדים, תושבי מעברת מחנה-ישראל שליד שדה-התעופה לוד. בלי לומר מלה לחבריהם לכיתה, מיהו רו הארבעה לפינת הסתר שלהם: אגם מיים קטן, שנוצר בחאדי הסמוך לשדה התעופה, בו תיכננו להתרחץ ביום החם. הארבעה פשטו את בגדיהם, ואמנון מאיר (15) זינק למימם, רץ לכיוון מרכז האגם. לפתע הרגיש שהוא דורך על קרקע רכה ודביקה ומתחיל לשקוע בה. "הצילו!" קרא לחבריו. "אני שוקע!"

יוסף דניאל (15) מיהר אחריו. כעבור שניות אחדות החל לשקוע גם הוא. האחרים פחדו להיכנס. הם זרקו קרש לחבריהם, אך אלה לא הצליחו להיחלץ, המשיכו לשקוע בבוץ הדביק. השניים שבחוץ רצו לכביש המרוחק כשלוש מאות מטרים, עצרו מכונית. יושבי המכונית מיהרו אל השלוי לית, הנהג נסע למסורה, הועיק עזרה.

20 החיילים והאזרחים לא יכלו לעזור. כאשר הגיעה למקום מכונית המשטרה, היו כבר הילדים מתחת המים.

★ ★ ★

2 גחיות כבדות

במשך 12 שעות שאבו ארבע מכונות הכבאים 3500 מטרים מעוקבים של מים.

כל אותו זמן שוטט שלמה אשכנזי באגם, כשהוא צולל ומחפש אחרי הגופות, יוצא מדי פעם להחליף כוח בחוף. רק בשעה חמש לפנות בוקר החזיר ה' חאדי את קורבנותיו.

אנשי מכבי-אש מוציאים את אמנון מאיר מהמיים. הגופות נלקחו למכון הפתולוגי. הילדים שלא נכנסו למימם, סיפרו להורי חבריהם שבניהם נאסרו על גניבת תפוזים. רק בבוקר נודעו להורים פרטי האסון.

ספרים

כתבי עת

כתב-האש האיתי ביותר

יוכני, העוף הענקי מהאגדה, החשיך ב' מעופו את עין השמש, וכנפיו היו פרו' שות מאופק אל אופק. אפילו ביצה שהטיל יכלה, על סי מידרש ידוע של חז"ל, להשי' מיד יערות מאופק אל אופק. יוכני, כתב' העת לספרות בעריכת המשוררים נתן זך ואורי ברנשטיין, הוא חוברת צנומה ודקה, שכל גודל פיסיו רחוק ממנה, על אף דיוקן העוף האגדתי, המתנוסס על עטיפתה. אך אם יוכני מאכזב בהקפו, אין הוא מאכזב בתוכנו. שני המשוררים-העורכים הצ' ליחו לגבש מעל דפי הביטאון רמה, שהר' שנה רק לעיתים רחוקות בעתונות הספרות' תית בארץ.

משה זור מפתח בהצלחה גושא מיתי' היסטורי-על-פי המשורר האנגלי קילרידג'. כותב דור בשירו כסאנאדו' בשנית:

"הגענו אל כסאנאדו קבוע ומתוכנן / גמלינו טעונים לעיפה וצורר הכסף מזוסן / החומות היו עיי-מפולת. האדמונות נאכלו באש. / גני החרדים רמוסים. ציבור החללים כבר בואש. / החאן הגדול דקר על סף הרמונו. פניו / שובשו במוות. היכרונותו על-פי לבושו ושהרוניו. / אך השמיים היו כחולים כמי האגם המלאכותי / לפנים. (עתה עמדו אלה עכורים ונשחתיים). / אף לא הברכנו את גמלינו, סבנו לאחור. / משהו התפצץ על תחתית זיכרוננו ככד' זכוכית שחור. / השמש קפחה על ראשינו בצאתנו את השערים. / שתקנו שעה ארוכה. אחר-כך נולדו הסיפורים."

שיר זה, שהוא אחת היצירות היפות של דור, מעיד על תכונה קובעת של יוכני: הניפוי והמיבחר.

עכשיו כבר כן. ואילו דויד אבידן מביע בשירו עכשיו כבר כן גכונות מר' חיקת-לכת להשתנות:

"הייתי מוכן להשתנות עכשיו. / אין לי טיבות לטרב עכשיו. / אין לי יותר טענות עכשיו. / איני חש כאב עכשיו. / הייתי מוכן לנסות עכשיו / משהו בלתי-מוכר לי עכ' שיו. / הייתי מוכן לעשות עכשיו. / שלא יהיה קר לי עכשיו."

טוביה ריבנר, המשורר בן-הקיבוץ, מיוצג בפתח יוכני בשיר הגותי ארוך. יונתן רטוש, אבי האסכולה הכנענית בשירה, העניק לי יוכני "זמר" בשם מטה הרמס-כ"ל, המפתח אגדה צבאית-גברית על "סירוני האלוהים", המושפעת במקצת מקיפלינג. כותב רטוש בהקדמה לזמר: "סירוני במעלה מסולע, אי-שם בארץ. המקום הזה היה מחסן בזלות של אלוהים, וכשהוא מת, הביאו אותו, הסירונים של לא-חשוב-מייא-שם-בארץ, לי כאן, לעשות סירונות; וכשמישהו מאתנו רצה למות באמת-באמת, תקענו לו כידון קרוב קרוב למה-שמו שלו, ממש מתחת לאת החפירה שלו, שלא יפגרי."

והפזמון החוזר בזמר הוא: "הס כידון, הסירון. / עוד נגבר תיכון. / והרעם יכה לפניך. / הי נחשל, — הסמל! / הוי חייל בן-א"ל — / מטה הרמס-כ"ל / ב' אחר-כך — ..."

"אני צעיר ויפה". המחזה הוא הסוג הספרותי השני בחשיבותו ביוכני. חדר ליד הים, המערכון האוטוביוגרפי של הסופר הצעיר יוסף מונדי, שהוא כוח עולה ב' דראמה הישראלית, מביך בזרותו, אך גם מפתיע בכוח היחסי שלו.

רוח המערכון מודגמת בדברי יונתן, גי' בור חדר ליד הים: "... אני צעיר ויפה, יש בי אמונה יופי מכוער (ניגש לראי' בוחן את עצמו). יופי מכוער, אבל אני יפה בדרך משלי. אל תירדם, מריאן... כולם פוחדים מפני, כל העיר פוחדת מפני ולא משרירי, אין לי שרירים, כולם פוחדים ממשהו אחר, יש בי אלה כוחות סוס, ב' קרוב יתפוצץ הכל, הכל, הכל."

בין נתן לנתן. בביקורת בולטת הת' קפתו של נתן זך על לאה גולדברג ועל נתן אלתרמן, תוך ניתוח שירו של המשורר ה' עבריה-סובייטי חיים לנסקי.

מדור ביקורת ותגובות משלים את כתב' העת ומעניק לו חיות של במה מגיבה ונו' שמת אחר ספרותי דינאמי.

אך הצרה של יוכני, והפגם העיקרי שבו, נובעים מקרדימיון מסוכן נוסף לעוף ה' אגדת, שעל שמו הוא קרוי. העוף הענקי התגלה לעיני-אנוש הגדומות רק פעם במאה שנה. גם יוכני, על ארבעים עמודיו, מופיע רק פעם לחצי שנה, ורציפותו מוטלת תמיד בספק.

• כסאנאדו: בירת השליטים המונגולים.